

**UCHWAŁA NR LXXI/485/2023
RADY GMINY WIERZCHOSŁAWICE**

z dnia 28 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice na lata 2024-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40 z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021, poz. 1249 z późn.zm.), Rada Gminy Wierzchosławice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się **Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice na lata 2024-2027**, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała NR XXXI/210/2020 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wierzchosławice na lata 2021-2025.

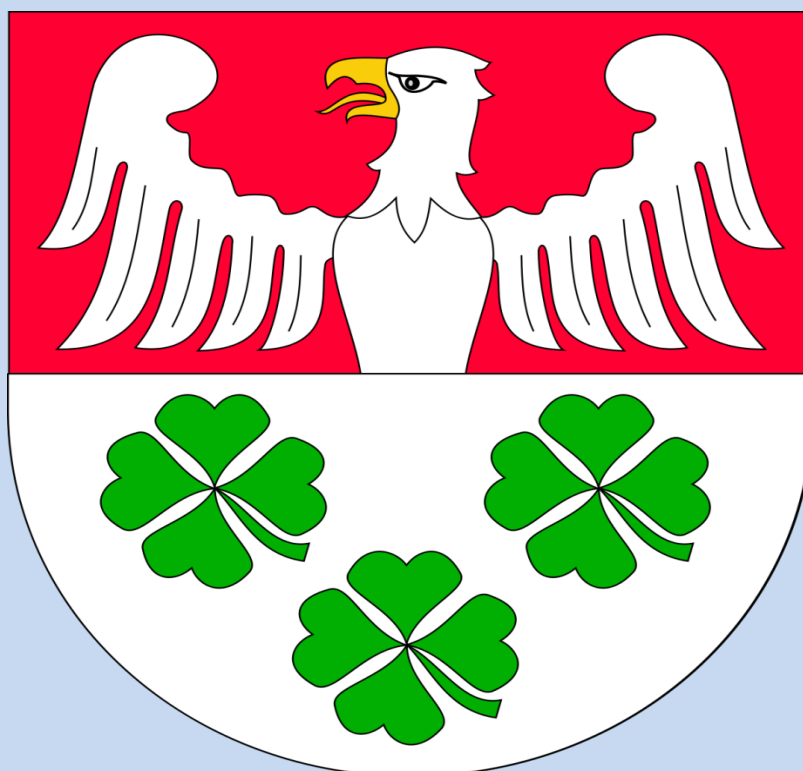
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wierzchosławice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Małgorzata Moskal

***Program Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej
w Gminie Wierzchosławice
na lata
2024-2027***

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	4
III. Diagnoza skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Wierzchosławice	6
IV. Zasoby Gminy	16
V. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	17
VI. Założenia programu	19
VII. Cele główne programu	20
VIII. Cele szczegółowe	20
IX. Działania i sposoby realizacji	20
X. Adresaci programu	22
XI. Partnerzy programu	23
XII. Spodziewane efekty realizacji programu	23
XIII. Miejsce i czas realizacji programu	23
XIV. Monitorowanie programu	23
XV. Źródła finansowania	24
XVI. Harmonogram działań	25
XVII. Zakończenie	33

I. Wstęp

Występowanie zjawiska przemocy domowej ma destrukcyjny wpływ na jednostkę i stanowi niebagatelny problem społeczny. Zatem jednym z głównych zadań, jest przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez realizowanie na różnych szczeblach życia publicznego programów profilaktycznych i ochrony ofiar.

Podstawową cechą działań podejmowanych w obszarze przemocy domowej powinno być szybkie reagowanie, mające na celu przerwanie przemocy oraz szybka i skuteczna pomoc ofiarom.

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy domowej wymaga współpracy różnych służb. Wdrożenie w życie **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice na lata 2024-2027** jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Podstawa prawna programu:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz .U. z 2021 r., poz. 1249 z późn.zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn zm.),
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn.zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z *dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 poz. 1870)*,
6. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030

Najważniejszą z ustaw do realizacji niniejszego programu jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn.zm.) . Ustawa ta, ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.

Głównym celem programu jest **przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, ochrona osób doznających przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.**

Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy domowej i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania przemocy domowej. Przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy domowej, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych dysfunkcji w rodzinie.

Przepisy art. 6. ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 poz. 1249 z późn.zm.) brzmią:

“1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i 80 3) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492 oraz z 2021 r. poz. 41 i 694), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.”

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową.

Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11-11d, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11-11d, realizują procedurę "Niebieskie Karty" zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątplenia należy zakwalifikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w domu mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej, jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń jak również śmierci.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy domowej konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

PRZEMOC DOMOWA, wg definicji zawartej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej *przemocy* domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udęczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Formy przemocy domowej:

Przemoc fizyczna - bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne,

Przemoc psychiczna - izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne,

Przemoc seksualna - zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne,

Przemoc ekonomiczna - nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne,

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej - wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne,

Inne - zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych leków uzależniających.

III. Diagnoza skali zjawiska przemocy w Gminie Wierzchosławice

Dokładne zdiagnozowanie skali przemocy domowej jest bardzo trudne. W dalszym ciągu podstawową barierą dla badania zjawiska przemocy domowej jest kwestia świadomości, w tym świadomości społecznej m.in. nadal funkcjonujących stereotypów. Jednak na terenie gminy Wierzchosławice wzrasta świadomość społeczna na temat przemocy domowej. 67% ankietowanych osób dorosłych oraz uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Wierzchosławice uważa, że przemoc domowa to nie sprawa prywatna a problemy rodzinne powinny być rozwiązywane z udziałem instytucji do tego powołanych. Niemniej jednak, 33% ankietowanych przemoc nadal traktują jako sprawę wstydlivą. Dlatego osoby doznające przemocy domowej mając świadomość swojej sytuacji często nie przyznają się do bycia ofiarami przemocy. Z tego powodu właśnie zdiagnozowanie skali tego zjawiska nie jest możliwe. Praktycznie liczby podawane w statystykach nie odzwierciedlają tego zjawiska w całej jego rozciągłości. Zgłoszenia o przemoc dotyczą tylko ujawnionych przypadków, gdzie ofiary zdecydowały się na podjęcie działań.

Na terenie Gminy Wierzchosławice funkcjonuje kilka instytucji, które w swojej działalności spotykają się, ze zjawiskiem przemocy i świadczą pomoc na rzecz osób dotkniętych tym problemem. Poniżej przedstawione zostaną dane statystyczne dotyczące występowania zjawiska przemocy na terenie gminy w latach 2022-2023:

1. Dane statystyczne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchosławicach

L.p	Osoby objęte działaniami Komisji w latach 2022-2023 r	Rok 2022	Rok 2023
1.	Liczba osób uzależnionych od alkoholu, stosujących przemoc domową – zgłoszonych do podjęcia leczenia odwykowego	5	6
2.	Liczba osób uzależnionych od alkoholu, stosujących przemoc domową, które podjęły leczenie odwykowe	1	2
3.	Liczba założonych Niebieskich Kart	0	0

2. Dane statystyczne Gminnego Punktu Konsultacyjnego:

L.p.	Udzielone konsultacje w latach 2022-2023	Rok 2022	Rok 2023
1.	Konsultacje informacyjne	30	33
2.	Konsultacje diagnozujące współzależnienie	9	11
3.	Konsultacje diagnozujące alkoholizm, w tym:	2	2
	diagnozujące przemoc domową	2	14
4.	Konsultacje podtrzymujące motywację do abstynencji	5	3

3. Dane statystyczne Posterunku Policji w Wierchosławicach:

L.p.	Interwencje domowe przeprowadzone w latach 2022-2023:	Liczba interwencji w roku 2022	Liczba interwencji w roku 2023
1.	Interwencje domowe ogółem	95	89
	- w tym dotyczące przemocy domowej	95	89
2.	Liczba ofiar przemocy domowej	13	14
3.	Liczba sprawców przemocy domowej	13	14
4.	Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	7	6
	- w tym odizolowanie sprawcy od ofiary przemocy	1	2
5.	Liczba postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty”	20	15

4. Dane statystyczne Punktu Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą Domową:

L.p.	Wsparcie i pomoc udzielona przez psychologa w latach 2022-2023	Rok 2022	Rok 2023
1.	Pomoc i wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie	7	12
3.	Konsultacje diagnozujące alkoholizm, w tym:	2	2
	diagnozujące przemoc domową	1	7
3.	Konsultacje dotyczące możliwości podjęcia leczenia odwykowego	6	3
4.	Konsultacje związane z innymi sytuacjami kryzysowymi	0	3
L.p	Wsparcie i pomoc udzielona przez prawnika w latach 2022-2023	Rok 2022	Rok 2023
1.	Pomoc prawna dla ofiar przemocy w rodzinie	6	7

5. Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach:

L.p.	Osoby objęte pomocą w latach 2022-2023:	Rok 2022	Rok 2023
1.	Liczba rodzin objętych pomocą GOPS – ogółem	149	145
	- w tym liczba osób w rodzinach	277	256
2.	Liczba rodzin, w których stwierdzono zjawisko przemocy	6	14
	- w tym liczba osób w rodzinach	16	49
3.	Liczba założonych Niebieskich Kart	7	16

Z analizy przedstawionych powyżej danych statystycznych wynika, iż instytucje działające na terenie Gminy Wierzchosławice stykają się w swojej pracy z problemem przemocy. Przemoc w rodzinie ujawniana jest najczęściej przez funkcjonariuszy Policji podczas interwencji domowych. Kolejną najczęściej reagującą instytucją jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach, gdzie procedura wszczynana jest w trakcie wykonywania codziennych czynności służbowych, bądź też zgłoszeń ze strony środowiska. Pozostałe instytucje do tego zobligowane stosunkowo rzadko wszczynają procedurę „Niebieskie Karty”.

Zjawisko to występuje w niewielkiej liczbie rodzin z terenu gminy Wierzchosławice, w stosunku do ogółu rodzin objętych działaniami w/w instytucji. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż niejednokrotnie problem przemocy domowej stanowi temat tabu – często jest ukrywany.

W związku z powyższym nadal bardzo ważną kwestią, która wymaga wspólnych i zintegrowanych działań instytucji pomocowych, jest współpraca w zakresie wszechstronnej pomocy na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy, jak również osób stosujących przemoc, rozpowszechnianie informacji o prawach przysługujących ofiarom przemocy i możliwościach uzyskania przez nich wsparcia i pomocy, jak również informowanie sprawców przemocy o konsekwencjach prawnych ich postępowania.

Wyniki badań ankietowych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Wierzchosławice:

W okresie od października 2023 r. do listopada 2023r. przeprowadzone zostały badania ankietowe, których celem była diagnoza skali występowania zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Wierzchosławice, a także uzyskania informacji na temat wiedzy respondentów o zjawisku przemocy domowej.

Badaniami ankietowymi objęto łącznie 161 mieszkańców gminy Wierzchosławice, w tym 65 osób dorosłych mieszkańców gminy Wierzchosławice oraz 96 uczniów Szkół Podstawowych z terenu gminy Wierzchosławice.

Na potrzeby niniejszych badań opracowano dwa warianty kwestionariusza ankiety:

- dla osób dorosłych - ankieta zawierała cztery pytania zamknięte oraz dwa wielokrotnego wyboru formie online
- dla uczniów Szkół Podstawowych - ankieta zawierała jedenaście pytań w tym: siedem zamkniętych i cztery otwarte,

Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci Szkół Podstawowych, uzyskano zgodę dyrekcji danej placówki szkolnej, na przeprowadzenie badania, udzielono informacji o całkowitej anonimowości oraz zasadach wypełniania kwestionariuszy.

Pytania dotyczyły ogólnej wiedzy na temat zjawiska przemocy, jak również sytuacji zetknięcia się przez respondentów ze zjawiskiem przemocy w najbliższym otoczeniu.

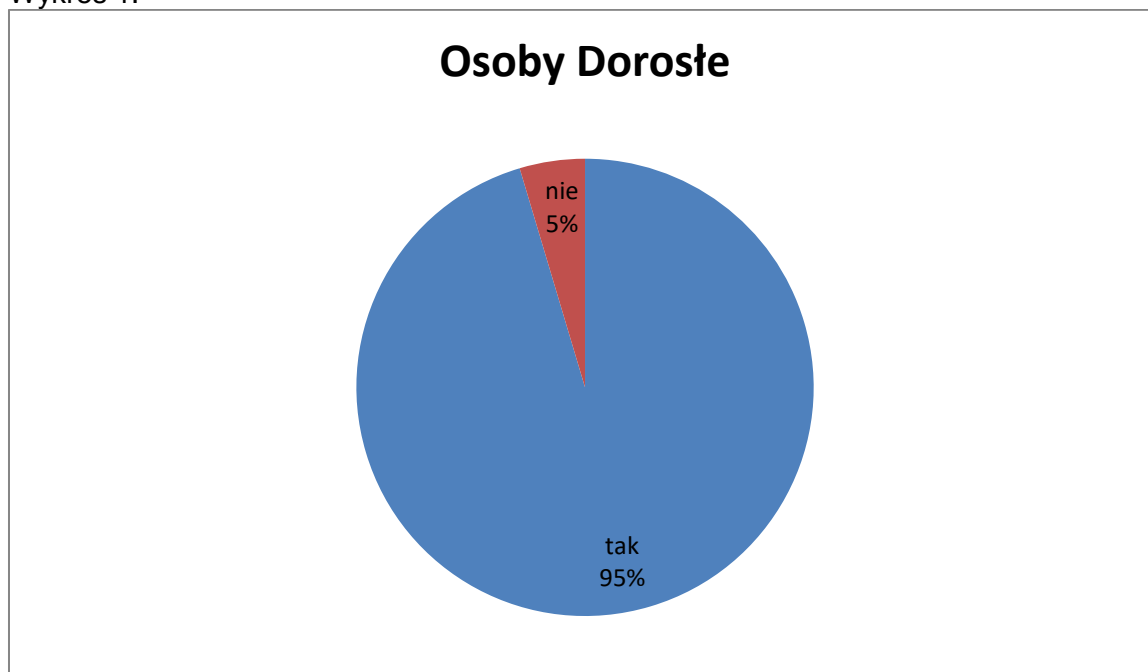
Wyniki z przeprowadzonych badań ankietowych zostaną przedstawione, na podstawie wykresów.

1. Ogólna znajomość problematyki przemocy domowej oraz jej formach.

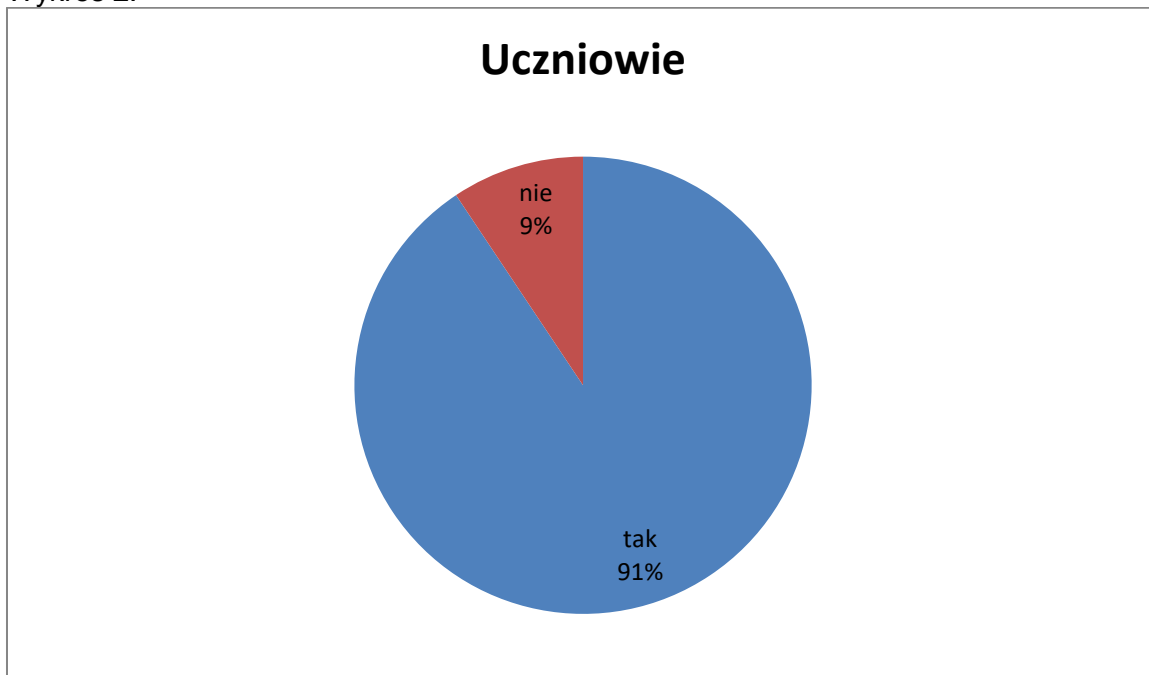
Ankietowani zostali zapytani, jakie znają rodzaje przemocy domowej oraz o wiedzę na temat definicji przemocy domowej (można było zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedz) wyniki przedstawia wykres 1,2 i 3,4.

Wykres 1, 2. Respondenci zostali zapytani: „Co według Pana/Pani oznacza przemoc domowa ?

Wykres 1.

Wykres 2.

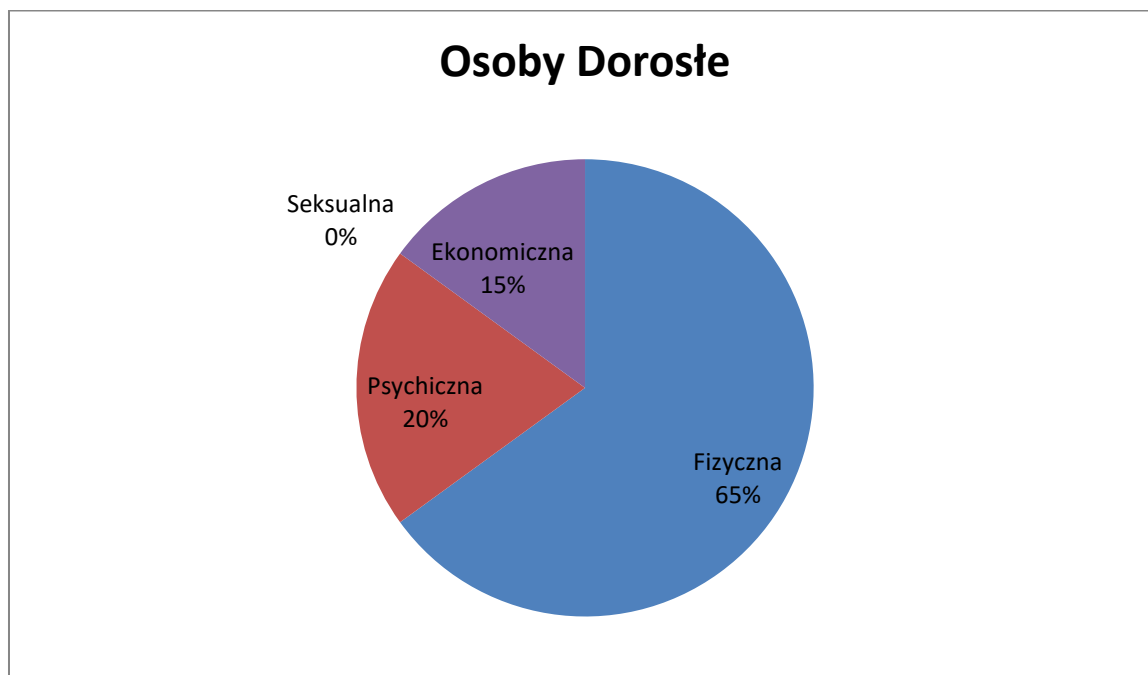

Wykres 3 i 4 Przedstawia odpowiedzi respondentów zapytanych: Jakie znasz formy przemocy domowej ?

Wykres 3.

Wykres 4.

Analiza danych wskazuje, że respondenci w większości posiadają wiedzę na temat przemocy domowej oraz jej formach. Ankietowani mieli możliwość wskazać więcej niż jedną odpowiedź. Przemoc fizyczną wśród dorosłych wskazało 65% ankietowanych natomiast wśród uczniów 59% osób ankietowanych. Oznacza to, iż 87,59% ankietowanych wskazało ten rodzaj przemocy, jako najbardziej im znany. Druga, co do wielkości liczba głosów przypadła przemocy psychicznej, wskazanej przez 20% osób dorosłych oraz 28% uczniów. Przekonani są, o tym częściej uczniowie niż dorośli, że przemoc domowa to również przemoc psychiczna - wyzywiska, poniżanie, obrażanie. Często wskazywana przemoc fizyczna wynika z łatwego rozpoznania, nierzadko pozostawia widoczne ślady, a więc daje większe szanse na interwencje i pomoc. Natomiast przemoc psychiczna jest bardziej problematyczna. Często ofiary przemocy psychicznej nie wiedzą, że mają do czynienia ze znęcaniem. Nie zawsze też, wiadomo, jak udowodnić znęcanie psychiczne, którego ślady nie są oczywiste. Kolejną wskazaną formą przemocy przez osoby dorosłe jest przemoc ekonomiczna odpowiedziało 15% ankietowanych.

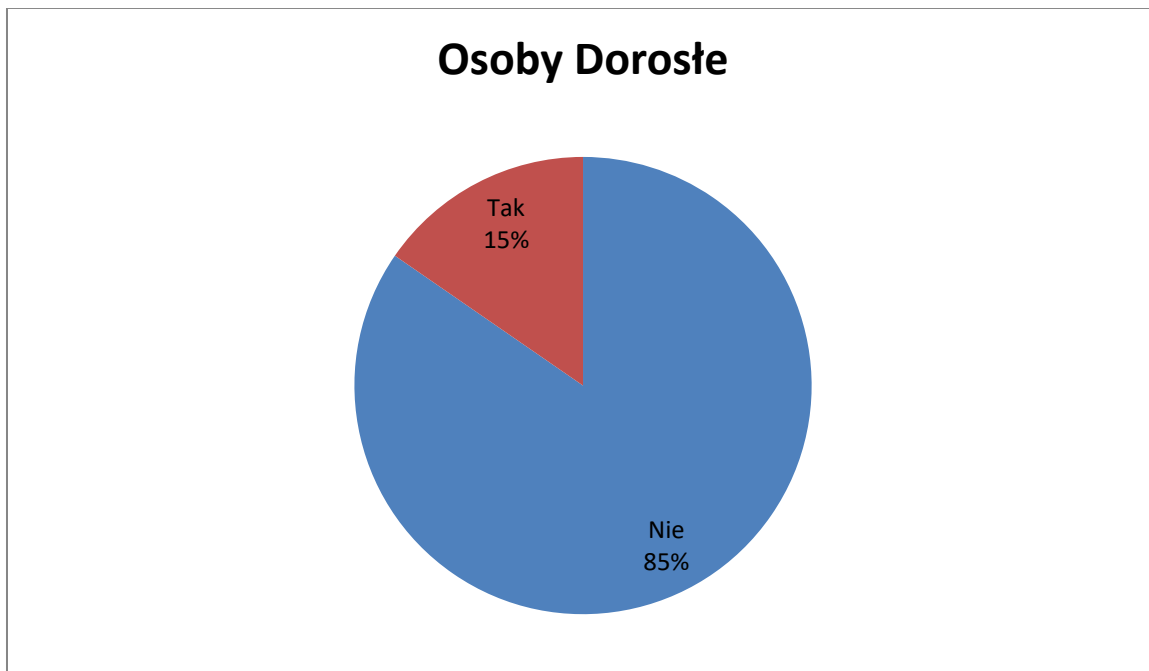
2. Doświadczanie przemocy ze strony najbliższych

Kolejny blok pytań dotyczył prywatnych doświadczeń respondentów związanych z przemocą domową. Respondenci mogli wskazać więcej aniżeli jedną odpowiedź. Na początku zostali zapytani czy doświadczyli przemocy domowej. Dane przedstawia wykres 4, 5. Natomiast formy przemocy, jakiej doświadczyli badani przedstawia wykres 6 i 7.

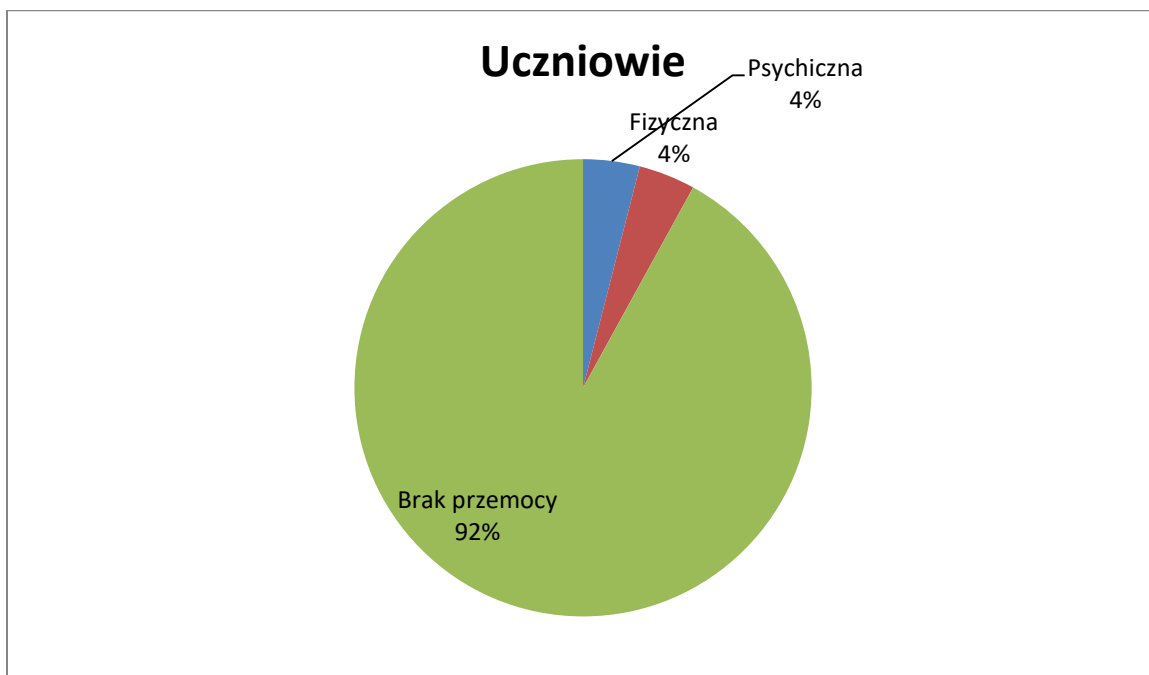
Wykres 4. Ankietowani zostali zapytani: Czy doświadczyli przemocy domowej ?

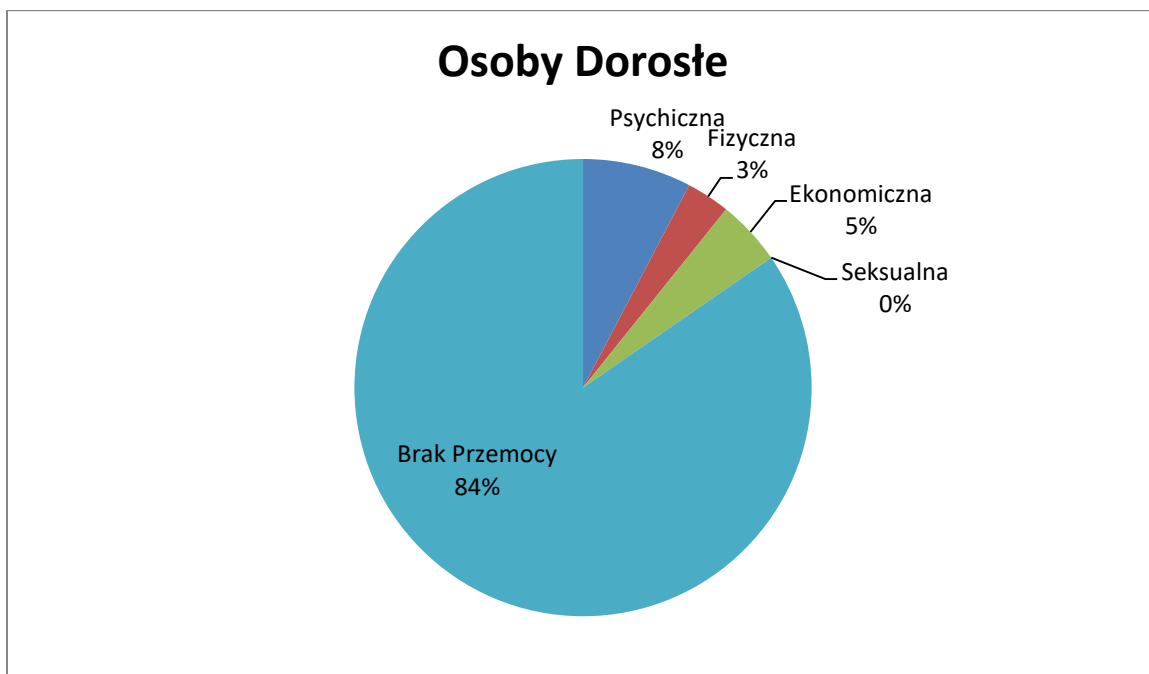
Wykres 5.

Wykres 6. Formy przemocy, jakiej doświadczali badani uczniowie.

Wykres 7. Formy przemocy, jakiej doświadczali osoby dorosłe.

Ankietowani podczas badania zostali zapytani, czy doznali przemocy domowej ze strony bliskiej osoby. Zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, że nie doświadcza przemocy tj. 55 osób dorosłych, co stanowi 84% ankietowanych osób dorosłych. Jednak

16% zbiorowości objętej badaniem ma takie doświadczenia. W tym 8% doświadczyło przemocy psychicznej, 3% przemocy fizycznej oraz 5% przemocy ekonomicznej. Natomiast wśród uczniów 4% odpowiedziało, że było ofiarami przemocy fizycznej oraz 4% doznało przemocy psychicznej. Odsetek badanych, którzy doznali przemocy domowej jest niewielki w stosunku do ogółu ankietowanych. Statystyki mogą nie oddawać faktycznej skali przemocy domowej. Nie zawsze dochodzi do zgłoszenia czy ujawnienia przypadków.

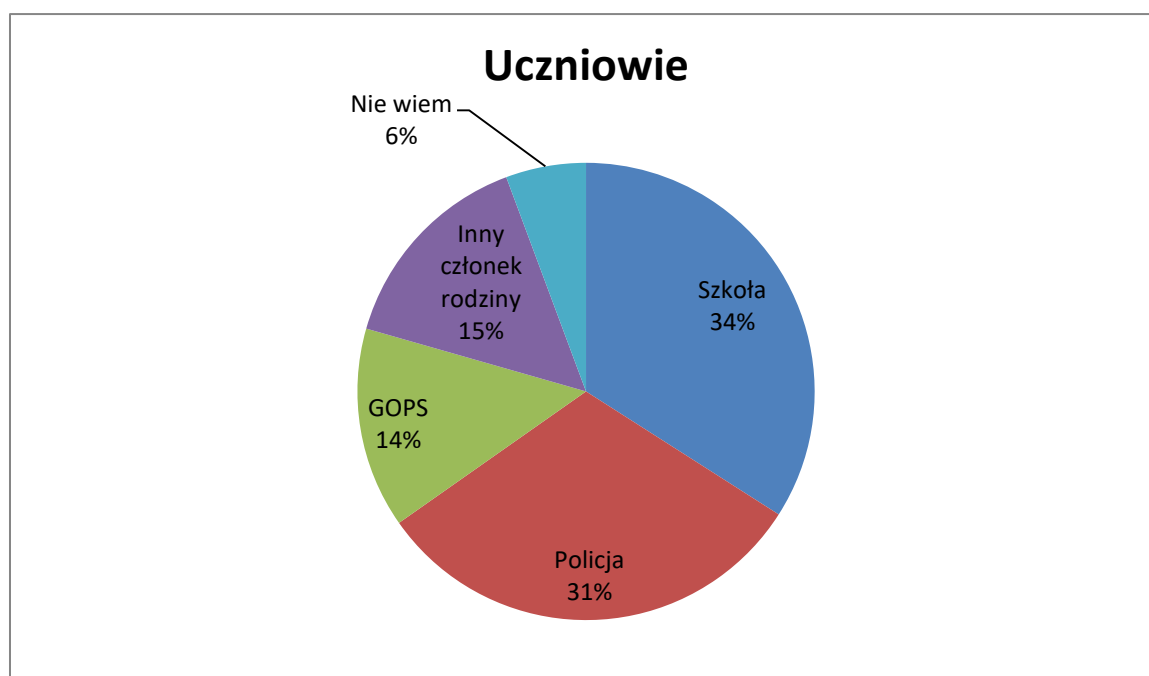
3. Wiedza na temat instytucji pomagających ofiarom przemocy domowej

Spośród wskazanych wcześniej instytucji ankietowani mieli wyróżnić te, do których można się zwrócić o pomoc w przypadku, doznawania przemocy domowej. (można było zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź).

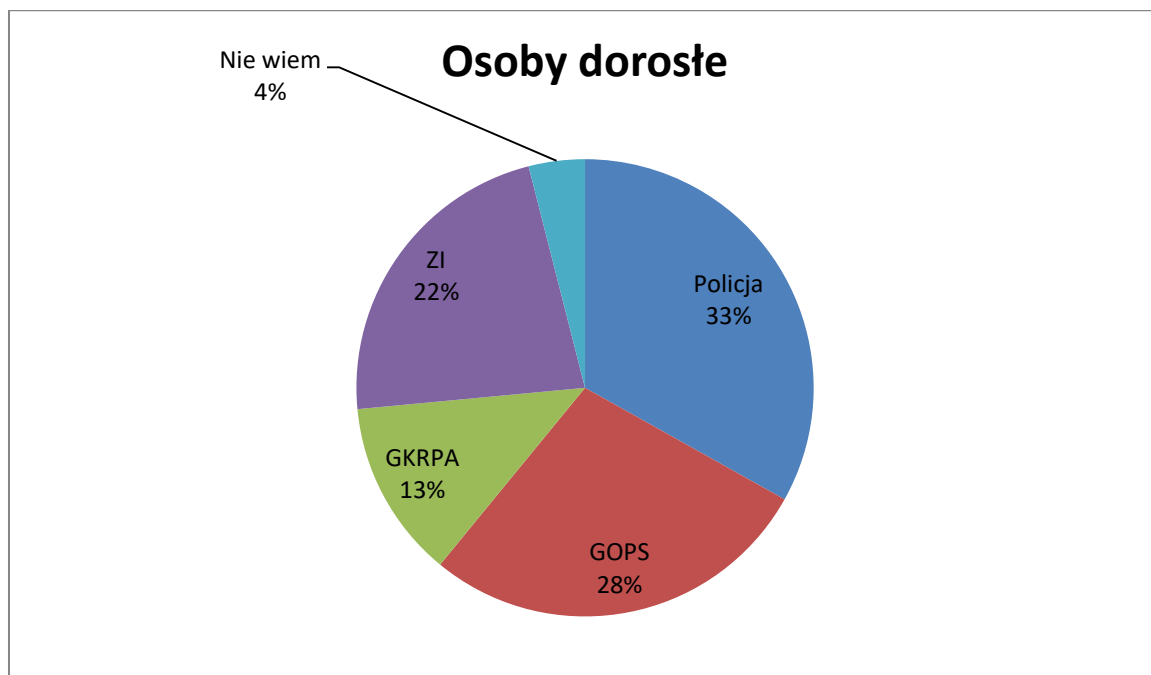
Obydwie grupy badanych przyznają jednak, że wiedzą gdzie szukać pomocy. Wśród instytucji, na których pomoc mogą liczyć osoby doświadczające przemocy domowej, dorośli respondenci podali Policję – 33%, Ośrodek Pomocy Społecznej – 28%. Kolejne instytucje to GKRPA- 13% oraz Zespół Interdyscyplinarny – 22%. Natomiast, wśród uczniów szkół podstawowych największym zaufaniem cieszy się Szkoła – 34%, Policja – 31%, inny członek rodziny 15% oraz GOPS – 14% uczniów.

Powyższe dane przedstawia wykres 8 i 9.

Wykres 8. Odpowiedzi uczniów Szkół Podstawowych

Wykres 9.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet przeprowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierchosławicach

Przedstawiona diagnoza wymienionych obszarów badawczych, służyć ma opracowaniu i wdrożeniu mechanizmów pomocy. Głównym założeniem niniejszej diagnozy było przedstawienie problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy domowej w gminie Wierchosławice, a przede wszystkim wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Oszacowanie i zdiagnozowanie problemów dotyczących przemocy domowej oraz ocena świadomości mieszkańców gminy wobec występujących oznak przemocy, była możliwa poprzez przeprowadzenie badań w formie ankiet wśród grupy dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

Przemoc to bardzo szeroki problem, który niestety, ale wciąż jest obecny w rodzinach. Dlatego też należy stwierdzić, iż nadal bardzo istotnym kierunkiem działań kierowanych do dorosłych mieszkańców Gminy Wierchosławice oraz dzieci i młodzieży szkolnej jest profilaktyka, informacja i edukacja na temat zjawiska przemocy. Ważnym kierunkiem działań jest także realizacja zajęć edukacyjnych skierowanych do rodziców w zakresie metod podnoszących kompetencje wychowawcze oraz programów edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domowych.

IV. Zasoby gminy

Na terenie Gminy Wierzchosławice funkcjonują instytucje i służby, które w zakresie swoich kompetencji mają za zadanie przeciwdziałać przemocy domowej. Są to przede wszystkim:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Posterunek Policji w Wierzchosławicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminny Punkt Konsultacyjny,
- Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice ,
- Placówki oświatowe - szkoły i przedszkola,
- Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży,
- Centrum Zdrowia Wierzchosławice,
- Przychodnia Rodzinna SKOMED w Ostrowie,
- Organizacje pozarządowe.

Poza terenem Gminy Wierzchosławice mają siedziby:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie,
- Sąd Rejonowy w Tarnowie,
- Prokuratura Rejonowa w Tarnowie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Tarnowie,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wojniczu.

Planując działania pomocowe w ramach programu przyjęto, że tylko kompleksowe i systemowe działania mogą przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenia skuteczności pomocy rodzinom, w których ten problem występuje.

Wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie uwikłanej w przemoc powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących pracownikami różnych instytucji i służb. Praca zespołowa, koordynacja działań i współpraca pomiędzy różnymi służbami stanowić powinny podstawę gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, na który składa się m.in: funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego.

Zgodnie z przyjętymi założeniami, każdy specjalista powinien umieć identyfikować przemoc, mieć wiedzę i umiejętności potrzebne do podjęcia skutecznej interwencji. Powinien znać kompetencje i zasady działania instytucji oraz służb pomagających rodzinie i dziecku oraz zasady współpracy, jakie te instytucje i służby wypracowały między sobą.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice na lata 2024-2027 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 . Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Na poziomie Gminy Wierzchosławice działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy w domowej zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny, powołany Zarządzeniem Nr /2023 Wójta Gminy Wierzchosławice z dnia 22 września 2023 r., a jego funkcjonowanie wynika ze znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratorzy sądowi, organizacja pozarządowa .

V. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Pomoc społeczna

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub centrum usług społecznych:

- 1) diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,
 - b) formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 5) bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy;
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- 7) może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Policja

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- 1) udziela osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- 4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- 7) dokonuje niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 8) informuje, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno – pomocowe

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych. Zadaniem zespołu jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;

- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Do zadań grupy diagnostyczno - pomocowej należy, w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- 8) zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",
 - b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

VI. Założenia programu

Opracowując Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice na lata 2024-2027 przyjęte zostały następujące założenia:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.

2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia oraz usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.

VI. Cel główny programu:

Głównym celem programu jest **przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, ochrona osób doznających przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.**

VIII. Cele szczegółowe:

Cele szczegółowe Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice na lata 2024-2027 realizowane będą poprzez podejmowanie działań w następujących obszarach:

- 1) Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej.
- 2) Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej.
- 3) Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają oraz zapewnienie kompleksowej pomocy.
- 4) Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej adresowanych do różnych grup odbiorców.
- 5) Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

IX. Działania i sposoby realizacji:

1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej:

- a) zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy domowej oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego, GKRPA, ze szkół),
- b) monitorowanie na bieżąco problematyki przemocy domowej i udzielanej pomocy.

2. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej.

- a) przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym, m.in. dotyczących promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy i informujących o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę
- b) zamieszczanie na tablicach informacyjnych Urzędu Gminy Wierzchosławice, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach, placówek oświatowych oraz placówek opieki zdrowotnej, organizacji pozarządowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,

- c) publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach oraz Urzędu Gminy Wierzchosławice informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- d) upowszechnienie bazy danych dotyczących instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową,
- e) upowszechnianie bazy danych istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej

3. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają oraz zapewnienie kompleksowej pomocy.

- a) kontynuacja działalności Punktu Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice ,
- b) objęcie dzieci z rodzin z problemem przemocy specjalistyczną opieką psychologa lub pedagoga,
- c) realizacja wsparcia opartego na:
 - procedurze „Niebieskie Karty”,
 - pracy zespołu interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno - pomocowych tworzonych w celu udzielenia skutecznej pomocy w konkretnych przypadkach przemocy,
 - pracy socjalnej i pomocy materialnej dostosowanej do potrzeb, zgodnie z przepisami pomocy społecznej.
- d) udzielanie pomocy dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc:
 - upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
 - realizowanie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych – w zależności od potrzeb
 - opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową – w zależności od potrzeb
 - zapewnienie doraźnego schronienia osobom doznającym przemocy w ośrodku wsparcia w innym dostępnym lokalu,
 - kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową
 - w zależności od sytuacji - zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

4. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej adresowanych do różnych grup odbiorców.

- a) realizacja projektów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców dotyczących:
- konstruktywnej komunikacji interpersonalnej,
 - porozumiewania bez przemocy,
 - modyfikowania agresywnych zachowań,
 - mediacji i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka ,np. małoletnich w ciąży,
- c) współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich,
- d) współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe

5. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

- a) Udział w obowiązkowych szkoleniach dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, dla:
- członków zespołów interdyscyplinarnych,
 - członków grup diagnostyczno-pomocowych, dodatkowo w doradztwie, warsztatach, konferencjach, w tym szkoleniach z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury Niebieskie Karty,
- b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno–pomocowych dla potrzeb współpracy w interdyscyplinarnych zespołach interwencyjnych, doskonalenie wiedzy i umiejętności. Każdy specjalista powinien:
- potrafić identyfikować przemoc,
 - mieć wiedzę i umiejętności związane z podejmowaniem interwencji,
 - znać kompetencje i zasady współpracy ze wszystkimi instytucjami i służbami,
 - być gotowym do włączenia się do takiej współpracy,

X. Adresaci programu

- Rodziny i osoby doznające przemocy domowej,
- Rodziny i osoby zagrożone przemocą domową,
- Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź doznającymi przemocy.

XI. Partnerzy programu

Podmioty i służby działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach ,
- Urząd Gminy w Wierzchosławicach ,
- Posterunek Policji w Wierzchosławicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchosławicach ,
- Zespół Interdyscyplinarny w Wierzchosławicach,
- Punkt Konsultacyjny,
- Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice ,
- Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży,
- Placówki oświatowe, przedszkola,
- Placówki Służby Zdrowia,
- Sąd (kuratorzy zawodowi i społeczni),
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły lub związki wyznaniowe

XII. Spodziewane efekty realizacji programu

- Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej,
- Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą domową na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Wierzchosławice,
- Zwiększenie skuteczności działań,
- Zmiana postaw społecznych wobec przemocy,

XIII. Miejsce i czas realizacji

Program będzie realizowany na terenie Gminy Wierzchosławice w latach 2024 - 2027. Wdrażanie Programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą prowadzone w formie ciągłej.

XIV. Monitorowanie programu

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów

programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno- pomocowych,
5. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”
6. Liczba ofiar przemocy domowej,
7. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
8. Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na podstawie art. 207 kodeksu karnego,
9. Liczba interwencji związanych z przemocą domową.

XV. Źródła finansowania

1. Budżet Gminy,
2. Budżet Państwa
3. Inne źródła.

XVI. Harmonogram działań

Lp.	Tematy	Zadania	Termin	Realizatorzy
1.	Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej	<p>a) zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy domowej oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego, GKRPA, ze szkół),</p> <p>b) monitorowanie na bieżąco problematyki przemocy domowej i udzielanej pomocy.</p>	<p>2024 – 2027, sprawozdanie do dnia 28 lutego każdego roku,</p> <p>2024 – 2027, działania ciągłe,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS, • Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice • Punkt Konsultacyjny, • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchosławicach , • Komisariat Policji, • Zespół Interdyscyplinarny, • inne instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej
2.	Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej	a) przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym, m.in. dotyczących promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy i informujących o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę	2024-2027 działania ciągłe, co najmniej 2 razy w roku	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS, • Komisariat Policji, • Pełnomocnik Wójta Gminy ds. spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii , • Zespół Interdyscyplinarny, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie,

		<p>c) zamieszczanie na tablicach informacyjnych Urzędu Gminy Wierzchosławice, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach, placówek oświatowych oraz placówek opieki zdrowotnej, organizacji pozarządowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,</p>	<p>2024-2027 działania ciągłe, co najmniej 2 razy w roku,</p>	
		<p>d) publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach oraz Urzędu Gminy Wierzchosławice informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej</p>	<p>2024-2027 działania ciągłe, co najmniej 2 razy w roku</p>	
		<p>d) upowszechnienie bazy danych dotyczących instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową,</p>	<p>2024-2027 działania ciągłe, niezwłocznie po otrzymaniu opracowanej bazy danych</p>	

		e) upowszechnianie bazy danych istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej	2024-2027 działania ciągłe, niezwłocznie po otrzymaniu opracowanej bazy danych	
3.	Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają oraz zapewnienie kompleksowej pomocy	a) kontynuacja działalności Punktu Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice ,	2024-2027, psycholog przyjmuje w pierwszy i trzeci wtorek miesiąca • Prawnik w ostatni wtorek miesiąca	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny, • Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice • GOPS,, • Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży, • Komisariat Policji. • Placówki oświatowe, • Organizacje pozarządowe,
		b) objęcie dzieci z rodzin z problemem przemocy specjalistyczną opieką psychologa lub pedagoga	2024 – 2027, działania ciągłe , dostosowane do aktualnych potrzeb	
		c) realizacja wsparcia opartego na: <ul style="list-style-type: none"> • procedurze „Niebieskie Karty”, • pracy zespołu interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno - pomocowych tworzonych w celu udzielenia skutecznej pomocy w konkretnych przypadkach przemocy, • pracy socjalnej i pomocy materialnej dostosowanej do potrzeb, zgodnie z przepisami pomocy społecznej. 	2024 – 2027, działania ciągłe, dostosowane do aktualnych potrzeb	

		<p>d)udzielanie pomocy dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej, • realizowanie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych – w zależności od potrzeb • opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową – w zależności od potrzeb 	<p>2024 – 2027, działania ciągłe, dostosowane do aktualnych potrzeb</p>	
--	--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie doraźnego schronienia osobom doznającym przemocy w ośrodku wsparcia w innym dostępnym lokalu, • kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, • w zależności od sytuacji - zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej 		
4.	Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej adresowanych do różnych grup odbiorców	<p>a) realizacja projektów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców dotyczących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konstruktywnej komunikacji interpersonalnej, • porozumiewania bez przemocy, • modyfikowania agresywnych zachowań, • mediacji i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy, 	2024-2027 działania ciągłe, dostosowane do aktualnych potrzeb, co najmniej 2 razy w roku,	<ul style="list-style-type: none"> • Placówki oświatowe, • GOPS, • Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży, • Komisariat Policji. • Organizacje pozarządowe • Kościoły, związki wyznaniowe

		<p>b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży,</p>	<p>2024-2027 działania ciągłe, dostosowane do aktualnych potrzeb, co najmniej 2 razy w roku,</p>	
		<p>c) współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich,</p>	<p>2024-2027 działania ciągłe,</p>	
		<p>d) współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe</p>	<p>2024-2027 działania ciągłe,</p>	

5.	Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	<p>a) udział w obowiązkowych szkoleniach dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - członków zespołów interdyscyplinarnych, - członków grup diagnostyczno-pomocowych, dodatkowo w doradztwie, warsztatach, konferencjach, w tym szkoleniach z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury Niebieskie Karty, 	2024-2027 działania ciągłe, co najmniej 4 razy w roku	<ul style="list-style-type: none"> • Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, • Komisariat Policji, • Zespół Interdyscyplinarny, • Członkowie grup diagnostyczno - pomocowych
----	---	---	---	--

		<p>e) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno – pomocowych dla potrzeb współpracy w interdyscyplinarnych zespołach interwencyjnych, doskonalenie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Każdy specjalista powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafić identyfikować przemoc, • mieć wiedzę i umiejętności związane z podejmowaniem interwencji, • znać kompetencje i zasady współpracy ze wszystkimi instytucjami i służbami, • być gotowym do włączenia się do takiej współpracy, 	<p>2024-2027 działania ciągłe, co najmniej 10 razy w roku</p>	
--	--	---	---	--

XVIII. ZAKOŃCZENIE

Realizacja **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wierzchosławice na lata 2024-2027** będzie możliwa tylko przy ścisłej współpracy instytucjonalnej i społecznej. Skuteczność działań w zakresie poprawy bytu rodzin dotkniętych przemocą nie polega wyłącznie na zabezpieczeniu finansowym. Edukacja społeczności na terenie gminy jest szansą na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Skoordynowany system pomocy na poziomie jednostki, rodziny i społecznym jest szansą na ograniczenie zjawiska przemocy domowej.